

BARATZURI-SALDA

Ume zala ere, Pidela oso aurr mardula azi zitzaien. Osasu-
na saltzeko aña ere arek bai! Ama beti alabari oska:

—Non aiz? Urik ez diñagu!

—Orren azkarr attu al zaio?

—Esan gabe ik bein ere ez den ikasiko etxeko bearrak zer
diran.

—Ama! Zer egin bearr det?

Esan gabe ez al dakin. Oa berialaxe iturrira.

Ezik, Pidela'k bakarrik ez zuen iturrira ioan nai izaten. Su-
beak izaten zirala... eta, ustekabeaz zulutik bat aterako ba-
litz!! Zer egin? Bi elkarrekin izanez bestelako giroa eta poza
biotzean! Izketarako laguna eta parra lasai egiteko eretia.

Pidela'ren amak izena Inaxi, eta:

—Iñor eldu al zain?

—Oso aukerakoa.

—Nor unan?

—Ixabel Langara.

—Nolabait sorrtu ziñaten; eta, orain zuek biok banatzerik
ez dagola. Zer berriketa izaten dituzute?

—Laguna izatea txarra al da?

—Ez! Ua ona danean, txarrik ezer ez! Ezik Ixabel oso ire kidekoa denala: «Nolako eltzea, alako estalkia beti izaten».

—Lengoan ori bera bestela esan zenigun: «Nolako marmita, alako tapa, bein ere ez da palta».

—Itzak elkarren antzik ez dutela ere, esanaren mamia bat eta bera.

—Eskola-egunak datozkigunerako ura etxera ekarri bearr al digu, ama?

—Pidela! Oriden ori galdea! Ez al dakin langilerik ifñondik ezin bildu degula?

—Amatxo! Langileari eman egin bearr zaio, eman! Gosari ttiki ederra: amarretan lukainka mutturra eta txurrutatxoa. Eguerdian bazkari ona, oparo-oparo. Azkenean akeita bero-bero eta txokorra...

—Neska! Itz oiek non ikasi ditun?

—Amatxo! Izen oriek eta beste asko orrtxe dabilta egunero alperren aoan eta ezpañetan. Belarritik sartzen zaizkigu.

—Bai! Bai! Oraingo zuen euskera ez zekiñat nik nondik datorrkizuen. Etxe ontan bein ere entzun gabeko izketa gaiztoa!

—Amatxo! Soñean beti gona gorria daramana oso atzera-tua omen degu. Gaurr egun bestelako era berriak datozkigu... Izketan ere alatsu... Donosti'ko Burubelarrean ere oso gaurrko euskera omen darabilte.

—Ez gaittun orrela oituak!!

—Amatxo; Biyarr eskolako ateak zabalduko dizkugute. Urik gabe etsiko ote-dezuten, ez dakit.

Itzultzen aizenean itturria lengo tokian egongo zain zai. Sukaldean, berriz, sulla ederra betiko apalean utsik eta errukarri.

—Amatxo! Itzak nastu egiten dituzu. Errukarria ni naiz, ez sulla. Sullak zer daki gu bion berri?

—Bai, maite! Bai!! Nere buruko miñak izango ba'ittuken, ez zekiñak ik ere itzak nasketa aundian ez ote-liraken izango. Noskiago, alde-erantziz.

—Amatxo! Alde erantzizkoak, soñeko eta maindire eta burko eta olakoak izaten ditugu.

—Ik, Pidela! Esatekoak beti dittun.

—Beste zerbait ere esango nizuke...

—Esatez lotsatu egiten al aiz?

—Amatxo! Buruko miñak izaten dituzula? Orixel! Bai izango ere... Osalarien esanik ez dezu egin nai izaten...

* * *

Biaramunea iritxi zan eta auzoko umeak alai eta pozik abittu ziran. Irakaslea berria izango zutela. Urretxu'tik zetorela.

Beraz, oraingoan guztia berria: eskuduna, ikaslien soñekoak: ura odi polittetan ikastetxera sarritu zuten. Pidela oso arrittu zitzaigun. Etxera itzuli zanean, amari onela ekin zion:

—Gu bakarrik azkena eta eskale uts.

—Zer den, neska?

—Irakasle berriak esan: «urik gabeko etxean ez zala sarrituko» eta Ansa iaunak azken-azkenean izugarrizko lanez ura ekarri.

—Ansa iaunak erriko guztiak asko maite zetin.

—Gu ere maiteko al guñuzke?

—Galdetuko al dion?

—Ikaratu egiten naiz... Ta, ezetz esango ba'lit...!!

—Ama beti makal ibiltzen dala esan akion.

—Sinistuko al dit?

—Ez den, beintzat, gezurra izango...

Pidela ez zaigu erabakitzen.

Ikusi bai, ama beti beeraka doakiola ikusten du. Neskak berak adiñean urte bi edo iru geiago ba'litu... bañan ume muktizuekin eskolan dabilela amari zer esan lezaioke? Auzokoak askotan galdetzen:

—Ama bixkorrago al dezute?

—Oso lo gutxi egiten du. Gaur ere ollarra kukurrukuka asi baño len oska asi zaigu. Lanak biaramunerako uzten ditugula. Egiten ez dan lana beti antxe egoten eta iñorentzat ez izaten.

—Osalariari esaten al diozute?

—Aita beti beldurrez. Osagaiantzat ezin duela ezer bildu: zorrak gooraka.

—Utsean ezer ez bilduko.

—Amatxok, Zubimendi osalaria oso aintzakotzat digu. Noski: ori degu gizona! Iztun alaia. Ibiltari aundia. Bearrtsuen maitale. Adiñekoen adiskide. Eta, al dakit nik zer geiago...

—Ori guztia alaxe izango den. Bañan, ire amak osalari iau-narekin itz-egiten al din? Garbiago esanda, Zubimendi iauna ire ama ikustera agertzen al den?

—Gure amak, osalari bearrik ez omen du. Bestek ezer esan gabe ere, bere buruari eusteako aña ba-dala...

—Orixe den ba, izatekoaren izatea! Erriak osalaria zergatik arrtzen zigun zainpean? Urte osorako ari ematen dioguna ez al den ezer? Eta, erriak ez al din gu guztion onerako emen eukitzen?

—Urrengoan ori guztia amari esango diot. Agian, bigin-duko zaigu... Ai! Alakoxe bat!!!

—Ire ama ez danean, Pidela!, egun gorriak ikusi bearr dizkigun. Ez al den uste? Ezkondu aiten ere, oraindik gaztetxo aiz. Esna adi! Esna adi!! Neska!!

Auzoko amona berritzuek ori guztia eta geiago ere esan zioten biaramunean, Pidela'ri Ernani'ko izeba etorri zitzaion. Amaren aizpa zarrena. Atean deitu zuenean:

—Izeba! Etorri al zaigu? Nekatu gabe, ala? Ez dirudi batetxo izerditu zaigunik. Gañera bakarr-bakarrrik! Ageda'k ez al zuen etorri nai. Aspaldian ez det ikusi-ta...

—Ageda, iostun ikasten dabil. Ezer ikasi gage gaur-gero motz ibiliko dala, eta lekaima saritzeko gogoia ba'letorrkio ere iostun ona izateak asko lagunduko diola.

—Izeba! Zer esan dit? Ageda'k etxetik alde-egingo duela?

—Zer uste dezu, ba? Amabi senide dira: sei mutil eta sei neska. Guztiak etxean pillan zer egin bearr dute?

—Ni ere norabait pozik ioango nintzake.

—Ez! Pidelatxo! Ez!! Ama bakarrik utziko zenduke. Len daraman bizitza latza asko txarrrtuko litzaioke.

—Guztiok ez gera elkarren antzeko.

—Oso egia, Pidela! Aita non dezute?

—Ez da urruti izango. Etorri zerala esango diot.

Pidela'ren aita, oso gizon isila. Ari itza atera nai dionak, lan ederra izango du! Emaztearen betiko makiak, itza asko gutxitu dio. Gizona mintzul biurtu dala esanliteke: ontatik bertatik, beraz, emaztearen makal izatea askoz iasangaitzago gertatzen: etxeko guztientzat. Ez-bearrak bakarrika etorrtzen ez diranekoa egia, noski. Iñaxi'ren semea txalkorra gertatu. Neskak, anai gaztetxoa min-utsa zalako eta atzeko eta aurreko konkorrak oso itsusitzen zuelako, ebaki-ebakitzen zuen: ostikoka lurrean zapaldu, iraiñez eta oñonka era bat astandu. Biziko ba'zan txalkorr gaixoa izebak eraman zuen.

—Nagusi iauna! Beti lanean, beraz?

—Egiten ez danean, lana attutzat izaten degu. Bestalde, biziko ba'gera eskuak antxumatuta ezin egon.

—Nere aizpa okerrago doala iduritzen zait.

—Iduritu bakarrik? Gure Iñasi oso gaizki dago. Zerbait egin bearr gendukela iduritzen zait. Zer?

—Galdezka ibili naiz. Askoren iritziz eta osalariek len ere bein baño geiagotan esan digutenez, azkeneko erabakia arрту bearrean gera. Ebakuntza obe ba'zaio... amorr-eman dezagun.

—Eralgibearrak osatuko al genituzke?

—Zubimendi iaunak legozkiokenak geroago iaso-ta ere, ez omen ginduzke ittoko. Baiezkoa eman al izateko, zuri zer iduritzen zaizun iakin nai nuke.

—Aizpa dezu. Gaixoaren ona besterik ez dezu naiko, nik uste...

* * *

Iñaxi Aldanondo osatetxe aundira daramate. Alabak ioan nai luke... ezik, ango mallak gora eta beera poliki-poliki zapaldu bearr... Ez etxean bezela: ipurr-iauzika eta birigarroaren anztzera. Ua etxearen apaña!!!

—Pidela! Au egarria. Ur pixka bat ekarriko al didazu?

—Nori eskatu bearr diot?

—Neskatxa dotore irietakoren batek esango dizu.

—Ba-noa! Laister naiz emen...

Erabakitako egunean ama gaixoari esteak eta barreneko zati batzuk ez besteak kendu zizkioten. Ez zala min bizia bañan alakoxe ustelkeria edo antzekorik ba-zuela. Antxe amabost egunez asperr-asperrtu zala eta ama-alabak zelaiko eguratsa naiago zutela, eta beren etxetxora itzuli ziran.

Ain zuzen, iritxi ziranerako illuna, eta oso gutxik iakin zuten etxean zirala. Gauez, ordea, argia ba-zekusaten, eta etxeko iauna gauzale biurrtu zitzauela esanez asi ziran.

Biamamunean, Pidela an asi zan olloei artalea purra-purra zabaltzen. Gaixoari iruditu zitzaion aitari aztu egin zitzaiola eta egaztiak goseak lirakela.

Ontan, Mienda'ko Martina etorri zitzaion:

—Ederr! Luze-iritzirik geunden. Asko poztan naiz zu emen ikusteaz. Amatxo nolatan dezute?

—Amari itza attu zaio. Zer nai luken, nik beintzat ezin asmatu. Goseak dagonik ez dit esaten. Ekarrten diodanaren erdia beti utzi egiten dit.

—Osalariai zer esaten dizue?

—Gutziz ustu ote-duten iduritzen zait. Ebakia egin ziotenean, atera eta atera ari izan zirala uste det. Beintzat, ontzi aundi-zabal batean odola eta naste askotxo osatu zitzaien.

—Olako gaitza nondik sorru izan zaio? Onik irtengo ba'litzake asko poztuko nintzake. Eta, ona emen Elizalde'ko Bixenta. Ez datorrkigu utsik.

—Pidela! Zure ama ikusi nai nuke! Gutxi dira, eta uskeri auek arrtu bearr dizkidazu.

—Auxe etxeokanderearen politta!! Iñaxi!: osatetxe orrtan eman dituzun egunetan, askoz ederragotu zazkigu. Izketarako gogorik ez al dezu? Ez naiz arritzen! Biotza, esteak eta urdailla utzi omen dizkizute bakarrik. Bai! Atxeter oriek ebaki eta ebaki asten diranean, ain dira beldurrgarriak...!! Eta Garagorri'ko Mañaxi ere ementxe degu. Ikusten? Gaixo omen genduen bi-zirik ekarri digute, eta Jaungoikoari eskerrak eman dezazkio-gun.

—Mañazi! Ez zerala, beraz, esku-utsik etorri...!

—Pidela! Ama orren txuri ikusiz malkoak ere aterako zaizkit.

—Asmatu didazu! Bixkorrtu dedin amari zerbait egin nai, eta iñola ezin asmatu. Ez dit itzik egiten! Alakoren batea «Ai au utsunea!» esaten dit, eta utsune ori zer lezaken nondik asma nezaioke?

—Pidela! Etzakizkit geiegi naigabetu. Auzoko guztiak zure ama ikustera ementxe atorriko zaizkizu. Datozenean, zerbait eskeiñi bearr diezu. Ona emen goxoki zenbait eta ardo-aundia, Utsik ez itzazu biali. Aiek esku-utsik ez zaizkizu etorriko. Ulertzen?

Pidela'k berekiko esaten: «Gero amak iakin dezan datoze-nen etxe-izenak orritxoan sarrru bearr ditut. Onela: «Mienda,

»Elizalde, Garagorri, Arrbitza, Bulano, Atinzabal, Elgorriaga,
»Penai, «Aitzaga, Zinko, Allurralde, Iparragirre, Goenaga, Ato-
»rrasagasti, Bildain, Aristizabal, Ostape, Bekaixti, Urruxti, Age-
»rre, Eguzkitza, Azalain... Bai! Bixenta au, etxe-oneko alaba
»eta ama. Orrek ederrkitxo iakin lengoen esana: *artuak ema-
»nakin du savoria*. Bestalde, guztia ekarri egiten didate, eta
»eman al izateko orrelaxe osatzen zait...».

Ara!, ta atean deika ditut:

—Aurrera! Aurrera!! Matxine'tik zatoztela, beraz?

—Zure ama, aspaldiko adiskidea degu. Tamalez, sakabanatu
giñanetik etxe ontara ez gerala agertu izan. Ama iakitzen al
zaizue?

—Oraindik ez digu maindirepetik ateratzeko gogorik agertu.
Osagilleak ere, azkeneko etorri zitzaigunean auxe esan zidan:
«Amak berak esango dizu zer nai duen. Aren gogoko dana zuk
»txintxo egin...».

—Ikusi al genezake?

—Bai. Gora eraman degu. Aizea dabillenean, leiotik aukera
obean sarrruko zaiola. Poliki mallatan, erori gabe...

—Iñaxi! Nortzu geran gogoratzen al zera?

—Zuek Matxine'ko alabak. Orain ez zerate an bizi. Zer za-
biltzate?

—Zu ikustera etorri gera. Bixkorr al zaitugu?

—Oso bixkorr. Aldizka, oraindik ere izugarrizko giroan
izaten naiz. Atzo bertan, antxe umetako eskola-atarian albiraka
ibili nintzan: ia arratsalde gutzian. Bai lerr-egin ere...

Are galdetzeko biotzik ez zuten izan. Gaixoari so eta so aldi-
puska eman ondoren, itzulerakoan Pidelari:

—Zure ama Iñaxi, ikas-lagunen artean nexkarik ederrena
genduen. Eta albiraka ibili dala... ikusi gaitunean ordukoa
gogoratu zaio. Oraingorik aipatzen al dizu?

—Oean gaxo dagonik ere ez daki. Oraina zer dan ez daki. Gaur zer egun dan askoz gutxiago... Esan ere ez diot esaten. Zertarako?

—Maite! Zure ama ederra orren ederrki eta xamurrki zaintzen dezunean, osate-etxeetako lekaimerik gartsuenak egiten duena baño askoz lan ederragoa dagizu.

—Eskarrikasko! Ezer artu gabe al zoatze?

—Gogo guztiak ioan zaizkigu. Ba'zeneki zer zirrara egin digun «albiraka ibili naiz» esan digunean!!!! Iñaxi ederra! Nork esan bearr zigun???

—Pidela'ri ere malkoak zerizkion. Gaxotu zanetik, bein ere ez itzik egiten... eta gaur entzun dizkionak entzun...

—Izebak etorriko zala agindu zion. Agian, laisterr atean deika izango... Koxk! Koxk!!

—Ez nuen uste! Olajaunanekoak datozkigula. Oriean aitak aureskua ateratzen bai ederrki dakila...

—Auzoko gutziak emen izan dituzun ondoren gatoz. Ia lotsatu ere lotsatzen gera.

—Ongi etorri! Ongi etorri! Zuen etxe zabaletik, barrunbe kaxkarr ontara alde ederrik ba-dagola...

—Etxean bizi diranak barrunbeak ederritzen. Zure amak ere bai ain osasun ederreko zanean. Bakarrik guztira ezin iritxiz ibiliko zerala, agirian dago.

—Artarakoak, txokorik itsusia ere ederr-ederrtu egiten.

—Amari zer esango diogu?

—Etorri zeratenik ere ez daki. Aldi onak ain gutxi izan dizkigu!

—Onakoxe au arrtu zaiguzu...

—Eskarrikasko!

* * *

Igande artan Pidela'k atsedenaldia bearr zuela, eta aita ber-bera atosketarako. Ontan:

—Etorri al aiz?

—Bai! Zer nai dek? Bestek esanda, etxe ontan arria izan dezutela ikasi diat. Belarrietara iritxi zaidan guztia sinistek ere alakoxe kezka sorrtzen neri.

—Ederrki egin dek. Eta, eskarrikasko!!

—Ezer gutxi dek! Artu idak! Ongi dakik...! Ik, aitaren etxetik alde-egin bearr izan uken. Zarrena nintzala eta gurasoak beren zarrtzaroan norbait bearr zutela, eta Sagarrtzazu'n geldittu ninduken. Iretzat alakoxe errukia beti izan diat. Isilik egon zaigun zorra, noizpaitean ere kittatu bearr nian.

—Bost ontzako urre...!!! Anai! Anai! Lotsatu egiten nauk.

—Pilla ainbeste urteko irabaziena dek. Iñaxi'k zer zio?

—Beti ere itz gutxikoa izan diat; eta, orain erabat isildu zaiguk. Ikustera datozei, aztuazkoan zerbait esaten omen ziek. Neronek, ordea, ezertxo ez ziot entzun. Ez miñaren-miñezko AI ENE ttiki bat ere!!!

—Arriya erori zaik! Arriya!

—Arriya neronek ekarri dedala iduritzen zaidak...

—Erorrek ekarri? Sinistu al nezake?

—Beranduko aitormenak zerbaiten laguntza ekarriko al zidak! Ona: Ezkongaietan genbiltzala amak neri esaten: «Seme! Seme! Iñasi Elizagarate ori nexka miliña dek, gero! Beste ezer ez zekiat... bañan, lana emango dik...!».

Nik, neronek, ikusi..., ez nian ezer ikusten. Nere emazte-gaia oso esanekoa nueela iduritzen zitzaidaken. Gerora, berriz, bigarren aurr txalkorra gertatu zitzaigunean... gaxoa izugarrizko astiñaldia izan ba'zuen bezelaxe geldittu zitzaidaken. Esaten nitxioken: «—Iñaxi! Zure burua geiegi estutzen dezu. Olako aurrak beste geiagok ere izaten dituzte, eta maittiena uaxe gertatzen...».

—Lenbizikoa alaba diagu: orrek, bargastak alakoak, anai gorroto izan ziguk. Neskaren tuntuna!! Ezik, orain amari maitasun aundia zio. Orretzek pixka bat pozten natxiok...

—Eta, zorrak berdintzeko norbaitek lagundu al dik?

—Etxean txala ba'nian. Oso egokia zala eta zezenetarako eramán ziteken. Aragitarakoa baño ondotoz obeto ordaindu ziateken. Ala ere beti koxka gelditzen zitzaidaken Erretore iau-nak oso eskupeko ederra eskaiñi: Argendina'tik ango euskaldun-ek emen errikoei laguntzeko zillarketa politta bialdu ziotela, eta oraingoa beintzat, oso-osorik zemaidala!

—Asko maitte aue??

—Errenak eskuan urritz-makilla duela aruntza-onuntzak errexago egiten. Gero berriz, Elizondo'ko Balbinak izugarritzko laguntza. Geiena ikuttu niñuena.

—Ez al itzaban Balbina'kin ezkontzeko bezela ibili?

—Balbina mirabe argia eta eraginzale. Neretzat geiegi zala iduritzen zitzaidaken... eta, onela etorri zitzaidaban: «Aspal-diko! Orduan maite zindudan... Orain erruki zaitut. Bein baño »geiagotan ikusi zaitut begi biak gorri-gorri, eta malkoak iario-»iario! Orixe! Arri-iasa aundiak eraso dizu. Neroni, oraindik »ere lengoa nauzu. Beste zer-egiñik ez det, eta etxez-etxe ibili »naiz zuretzat eskean. Emallek oso biotz oneko gertatu zaiz-»kit, eta aiena besterik ez det zuri emateko. Arr zaidazu! Eta... iñori ere ezer ez esan...». Beraz, anai! Ba-dakik: iñori esan bearr ez niona iri esan diat.

—Auzo au ez dek ain zabala eta gizatsua, bañan emen bizi diranak biotza ona eta eskua zabala ditek. Alakoren batean. Iñasi bixkorrtuko ba'litz auzokideen pozerako...

* * *

—Non aiz?

—Ama! Zer nai du?

—Baratzuri-salda artuko niñake. Babarrun-eltze aundia be-te egin akidan. Ez laiskerrka ibili. Baizik bearr aña beta artu.

Pidela'k sua piztu zuen eta amak esandako eltzean, ura borbor irakiten asi zanean, baratzuri-buru osoa koipetan erre-erre egin zuen, eta ua usaiaren ederra... amari eraman zion.

—Ama! Bein ere baño obeto eta ederragoa egin dizut; olako salda bikañak bizi berria ekarriko dizu.

—Ik, ala nai!!

—Ez al zera bein ere sendatuko?

Iñaxi'k baratzuri-salda oso gogoz arrtu zuen. Gero, Pidela sukaldera ioan zanean, adiskideak ekarritako ardo goxotik iru bonbilka oso-osorik edan zituen. Ua Iñaxi'ren lo aundia...!!

Oraindik ere, banaka-banaka ikustera zetozkionak izaten, eta esnatzen ez zala ikusiz guztiak etsipen gaiztoan itzultzen ziran, esanez:

—Orrenak egin din!

—Ez, ba! Oraindik ere arnas arrtzen du.

—Poxpolo piztua ere ez liñake itzaliko. Orri arnas-artzea esaten al diozute? Eskumuturrean ikusi zazute, biotzak tauparik egiten ote-dio.

—Biotza geldittu egin zaiola dirudi.

Eta orrelaxe bost egunez.

Seigarren egunean, Iñaxi iñori ezer esan gabe ber-bera iaiki zitzaien. Sukaldera ieitxi eta an iñor ez. Atarira irten zan, eta:

—Auxe eguraldiaren ederra! Etxekoak non ote-ditut?

—Ama! Ama! Zer zabilta?

—Oean asperr-asperr egiñik nitxionan eta ieiki egin naun. Aita non den?

—Orrtxe txabala-soro barrenean ari da. bizkarrka lurra gora iasotzen.

—Zertarako orrenbeste neke?

—Gure aita olakoa degu!

—Utzi akion! Neroni ioango natzaion...

—Oñez ez al zazu aztu? Erori egingo zera.

—Ik egindako baratzuri-saldak piztuk natxion.

—Orren luze lo-zorroan egin da?

—Ez akit arrittu! Ain luzaro nabaitzen nuen utsa olaxe bete zaidan. Baratzuri-saldaz eta ardotxoaz.

—Ardoa nondik atera zenduan?

—Zegon tokitik! Neretzat ainbeste bonbil ekarri zituztelarik, alperrik galtzen utzi bearr al nitxienan?

Norbaitek alaxe esaten zion: **IXTOAN BIURRI.**

Is gurgutugako seme zarrenari izen ordi erantsi, beraz?

Muriko txontxoagorik akl... **ETXEBERRIA'TARR P. s.j.**

Ilo-Ilo 1982.8.5

Isen ere lenbizikoz Oure Jauna arytzerakoutzi, ikastekortara, den zuzen eta esandako garunian Ixtoan besterik ez zitzaion gogorako apaiz-lan euskal-izanteari.

—Egin ere gogorak etorri al zarkit?

—Ez, ba; txantburu izana

—Gosari ona izan al dezute?

—Ara, anak izaki aundia ekarri zizun. Gañera taloa eta es-
ta beñ bezak. Gaur ez nabiz gaur.

—Ez, egunero zergatik ez dezute gaur bezelako gosari
oparri izan?

—Nik ez dakit. Bañan, etxean esaten digutenez, gaur
bañan arytzerakoutzi ikasi bearr omen dega. Une talo, gaur
Jaun et ere ben ez zula sukterako gosari izaten.

—Ez, nik esan dik?

—Oure gogorak joze Joakin Baratzuri'k alako etanik erlan
dun.

—Ara, izaki! Izaki.